

פרוטוקול מס' 2/1

מישיבת ועדת-הכנסת ביום המישלי,
י"ד באלול תשס"ו - 1.9.1955,
בשעה 19.00

ב. אזוביה - היו"ר	נ ד כ ו ד :
א. אלטמן	חברי
מ. ארט	הוועדה:
י. א. גרינברג	
ש. הלל	
מ. וילנר	
ש. יוניצ'מן	
ס. יוטטל	
א. כהן	
ד. ליבשיץ	
י. כהן	
י. פדלשטיין	
י. רוזנברג	
א. דמו	
א. עבאס	
י. תלמי	
ש. שורש	

מ. ארגוב - יו"ר ועדת החוץ והבטחון	מוזמנים:
ח. לימור - מזכירו של יו"ר הכנסת.	
א. צירון - סגן מזכיר הכנסת.	

א. בהיר	ח ט ד ו :
ע. איכילוב	
ש. בבה	
י. בן-אהרן	
סייף אלדין אל-זועבי	
חסן סאלח ח'ניפט	

סדר - היו"ר:

ערעורן של סיעות "חרות" ו"מק"י" על החלטת
הבטיחות בענין הצעותיהן לסדר-היום בדבר
טעב הבטחון והצהרתו של שר החוץ האמריקני.

הי"ד ב. אזוביה:

עלינו לדון עתה בערעורן של שתי הזיכרות, חרות ומק"ל על החלטת הנשיאות. יו"ד הכנסת אמר לנו היום שהנשיאות טרם זיכמה את דעתה בענין זה, ולאדחתה את החלטתה עד לאחר קבלת ההחלטה בוועדת החוץ והבטחון בענין זה.

ט. ארגוב:

באופן פורמאלי לא ועדת החוץ והבטחון קובעת אם יש לכנס מושב מיוחד של הכנסת. הממשלה או עליה מחברי הכנסת יכולים לדרוש את כינוסה של הכנסת.

עד היום - במשך 7 שנים - נהוג היה שאם שאלה מסוימת נדונה בוועדת החוץ והבטחון, וסיעה מסוימת טעלה הצעה לסדר-היום באותו ענין, שומעת הנשיאות מחילה את דעתה של ועדת החוץ והבטחון, בטרם תעלה את הענין לסדר-היום.

במקרה הנדון, הוועדה כונסה ביזמת הממשלה, הוועדה שמעה מפי שר החוץ שבישיבה הבאה ימסור לה תקיפה מלאה בענין המדיני, כי מטעמים מיוחדים לא יכול היה להשתתף בישיבה היום, והישיבה הוקדשה לעניני בטחון. בישיבה הבאה תדון הוועדה בשאלה אם להמליץ על כינוס מושב מיוחד של הכנסת או לא - אם כי המלצתה אינה קובעת.

לדעתי, יש לאפשר לוועדה לשמוע את דעת הממשלה לפני שהנשיאות מחליטה על כינוסה של הכנסת במיוחד לענין זה.

א. אלטמן:

אני מתייחס בכבוד למסורת הפרלמנטרית שלנו. אבל דוקא משום כך אינני יכול לקבל את דעתו של ח"כ ארגוב. דיון במליאת הכנסת אינו עומד בסתירה לדיון בוועדה. נאמר לנו שבועות תקינים ישיבה של ועדת החוץ והבטחון ואז יטכנו את דעתה. מי יודע אם יטכנו אז, ופירושו של דבר, שהענין נשאר עומד והלוי ללא דיון בכנסת. לא ייתכן להשאיר ענין כזה כמו הצהרתו של דאלס ללא דיון והבעת דעה של הגורמים השונים בכנסת. גם הענין הבטחוני אינו יכול להשאר ללא דיון. חזקה על חברי הכנסת שלא יאמרו במליאת הכנסת את אשר אין לאמר.

אנו עומדים על כך שוועדת הכנסת תמליץ בפני הנשיאות על קיום כנס מיוחד של הכנסת לדיון במצב הבטחוני והמדיני.

ש. יוניצ'סון:

שמעתי את תקיפתו של שר החוץ בישיבה טבורה ואני יודע את דעתו. הסכנה בכל הדבר הזה שידידים שלנו, כמו פאבריאט, חושבים שהצהרתו של דאלס היא טובה, וגם ציונים רבים חושבים כך, כי זו צריכה להיות כתובה של דאלס לפני הבחירות. ייתכן ששר החוץ לא יתנגד לכך שהדיון בכנסת יתנהל רק בענין זה ולא בענין הבטחוני. אפשר לשאול לדעתו של שר החוץ בענין זה.

מ. וילנר:

יש קשר הדוק בין טפירות הדמים בגבולות והצהרה המדינית של דאלס.

גם לי ידוע הנוהג בכנסת ואני יודע שלא אחת נתקיימו דיונים מקבילים בוועדה ובמליאת הכנסת, לפני שהוועדה איימה את דיוניה.

מציעים לנו להסתפק בהודעה שהנשיאות תדון מחדש בענין לאחר סיכומיה של ועדת החוץ והבטחון. פירושו של דבר שהדיון יתקיים רק כעבור חודשיים, כי הכנסת החליטה לצאת לפגרא עד ה-17 באוקטובר.

אני מציע שהוועדה תחליט שההצעות האלו לסדר-היום הן דחופות וכי יש לקיים ישיבה מיוחדת של הכנסת לדיון בהן, בשבוע הבא.

1.9.1955

דיוור של סיעות "חרות"
ו"מקי" על החלטת הנשיאות

י. כסה:

הכנסת במצאה בפגרא. היא כונסה לישיבה
מיוחדת לשם דיון בעליה מצפון אפריקה.
הממשלה כינסה אותה. עם סיום הישיבה היום - היא יוצאת לפגרא; ז.א.
משיכה בפגרא.

זה נימוק פורמאלי - אבל גם אם לא נסתפק
על נימוקים פורמאליים - אין זה נכון שה שאמר ה"ח וילנר לגבי הנוהג
בעניינים אלה. עד עתה נתקיימו דיונים בוועדת החוץ בענייני בטחון
ומדיניות חוץ, ולעתים הוועדה יחד עם הממשלה המליצו על דיון בשאלות
אלו במליאת הכנסת. (מ. ארגוב: הממשלה תמיד קיבלה את דעת הוועדה).

חבר-הכנסת וילנר אינו חבר הוועדה והוא
זקוק לדיון בכנסת. ליחד המפלגות יש נציגים בוועדת החוץ והבטחון והן
יכולות לבוא על שיפוטן בדיון בוועדה. ייתכן שלאחר הדיון בוועדה ירגישו
גם חברי חרות שאין לקיים דיון בכנסת. וייתכן שהוועדה תמליץ על קיום
ישיבה של הכנסת.
אני מציע לקבל את דברי יו"ר הכנסת, שהנשיאות
תדון מחדש בעניין, לאחר ישיבת ועדת החוץ והבטחון.

היו"ר ב. אזוביה:

יו"ר הכנסת אמר שהנשיאות לא דחתה את
הדחיפות. היא אמרה שתדון מחדש בשאלה
לאחר הדיון בוועדת החוץ והבטחון.

י. א. גרינברג:

אין איש מאתנו מולזל בחריפות השאלה.
אבל אינני חושב שבגלל כל מלה שאומר דאלס
צריך לכנס את הכנסת. הממשלה טרם הביעה את דעתה בעניין וכל הפרשה מתומה.
אך העניין נמצא בידים נאמנות שאפשר לסמוך עליהן. ועדת-החוץ והבטחון תדון
ותחליט.

מ. ארם:

אני נדהם כאשר אני שומע את הדברים האלה.
אינני מדבר עכשו מבחינת אופוזיציה או קואליציה
עוד איננו יודעים מי יהיה באופוזיציה או בקואליציה. כל העתונות מבינה
על כך ודק הכנסת אינה דנה בזה. אני תומך בדעה שיש לכנס את הכנסת
בשבוע הבא. איננו יכולים לדחות את הדיון.

אני מציע: ועדת-הכנסת מחליטה לכנס את הכנסת
בשבוע הבא. הנשיאות תחליט על היום. (מ. ארגוב: ועדת הכנסת אין לה
רשות להחליט על כינוס הכנסת). אם כך אני מציע: ועדת הכנסת מחליטה
לתת דחיפות לעניין. דעתה היא שיש לכנס את הכנסת בשבוע הבא.

ש. שורש:

נראה לי שרצוי לנהוג לפי הנוהג. אינני
רואה שום סיבה לשנות. יכול להיות שגם בממשלה
עוד לא גובשה עמדה סופית בעניין אאצאא זה. כל דיון מסוג זה לא יצטמצם
רק בצד המדיני והוא יגע גם בצד הבטחוני. ועדת החוץ והבטחון תדון ותעביר
את דעתה לנשיאות.

היו"ר ב. אזוביה:

אנו כגשים להצבעה. יש הצעה האומרת שוועדת
הכנסת מקבלת לחשומת לבה את הודעת הנשיאות
כי חשוב ותדון בעניין ההצעות לסדר-היום לאחר סיום הדיון בוועדת החוץ
והבטחון.

ש. יוניצ'מן:

אני מבקש לחלק את שני הדברים - ענין דאלס
לחוד וענין הבטחון לחוד.

מ. ארם:

הצעתי היא: ועדת הכנסת מכירה בדחיפות
ההצעה וממליצה על כינוס הכנסת בשבוע הבא?

ה ד ו א ל ט

ועדת הכנסת מקבלת לחשומת-לבה את הודעת
הנשיאות כי היא חשוב ותדון בהצעות לסדר